

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hónapra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Állítsunk Kossuth Lajosnak szobrot Kolozsvárt.

A Kossuth Lajos szoborbizottság
távol van a napi politikától és a poli-
tikai pártélettől.

Kossuth Lajos alakja a történelemé,
s hazánk történelme az egész nemzeté.

Ha volt valaha nemzet, melynek
szüksége van arra, hogy saját multjá-
nak nagy alakjait becsülje, úgy bizo-
nyára a magyar nemzet az.

Kevesen is vagyunk, hazánk terü-
lete is kicsiny, földrajzi helyzetünk ked-
vezőtlen, elleneink sokan vannak és
hatalmasak. Fennmaradásunkat csak
kifejlesztett kulturánktól s a nemzeti eszme
erejétől várhatjuk. A nemzeti eszme
ereje a multból táplálkozik s történe-
nünk nagy alakjaiból meríti forrását.
Ujabbkori történelmünknek egyik leg-
nagyobb alakja Kossuth Lajos.

Az új Magyarország eszméi, me-
lyekben élünk, a ezélok, melyekért küz-
dünk az ő nevéhez fűződnek.

Emeljünk szobrot neki, hogy testi
szemeinkkel is magunk előtt lássuk az
ő alakját.

Ki hírneves ősök nélkül saját szel-
lemi ereje által küzdött fel magát a
magasságba,

ki szegényül élt, szegényül halt s
hatalmát mégis érezte egész Európa,
ki lángelméje minden erejét hazá-
jának szentelte,

ki nemzetünk lelkének a maga ide-
jén leghívebb megtestesülése volt s
azt a egész világ előtt tiszteltté tévé,
ki tántoríthatatlanul állt, vészben-
viharban egyedül csak nemzete javát
nézve.

Adjunk hálát a nemzetek Atyjának,
hogy őt nekünk adá.

Városunk falai között emeljünk
szobrot az ő emlékére, saját magunk-
nak erősségére, gyermekeinknek buz-
dítására!

Áldozunk filléreinkkel!

Kolozsvár, 1904. márczius 15-én.

Szacsina Géza,
kir. tanácsos, Kolozsvár város polgármestere,
tisztelőbeli elnök.

Dr. Kosztány Ignác, Hory Béla,
elnök. alelnök.

Dr. Várady Aurél, Merza Gyula, Kuskó István,
titkár. pénztárnok. jegyző.

Szerkesztőségünk a gyűjtést a
maga részéről ezennel 100 (egyszáz)
korona adománnyal vezeti be.

TÁRCZA.

A szabadság napján.

(Márcz. 15.)

Vedd a szárnyaidra, tavaszi szél,
E szent napon fájó lelkemet,
Szállj vele, szállj a merre magyar él;
Bérezek, völgyek és rónák felett!
Hadd lássam, mint lelkesül a honba'
A sokat küzdött, hős magyar nép:
A kit annyi hosszú század óta
Átok sulya és balsorsa tép!

Mint lelkesül érted, oh, szabadság!
Te e napon leszállt égi tűz, ...
Ó, ez a nép, jöttöd óta hozzád
S jobb jövődhez mennyi reményt fűz!
Egyre várja, hogy tán megvirrad már,
Kiderül az égünk valóba:
S áldást hint az éltető napsugár;
A szabadság imádott napja. ...

Várja, de hej! — imádott napunkat,
Még mostan is felhők takarják;
Zsarnokság tiporja szent jogunkat,
S megszállva tartja e szép hazát.
Nem elég még az éhes Molochnak
A sok áldozat, vértanú halál:
A mit eddig a szörnyű falánk
Édes hazánk bőven áldozál. ...

Pedig hajh! sok jött a rovásra,
S ha e nép rá még kezét emel,
Rettetendő lesz, mint vihar kezét emel;
Mert századok bosszújából ke!
Ezért jó ég, adj az ék lelkübe
Bücs belátást és mérséklést,
Hogy egy ilyen vésztes fergetegbe
Ne üzzék belé e nemzetet! ...

Ne üzzék, mert oázisa nem az neki,
Hogy véres kardot hordozzon körül,
Mert csak jogát akarja elérni;

Lapunk készséggel fogad el adomá-
nyokat s azokat köszönettel fogja nyugtázni
és rendeltetési helyére juttatja.

Márczius idusa.

Kolozsvár, márcz. 15.

Egyszer egy évben eljön márczius
idusa. Mikor a platánok rügyfakadása
megindul és kábító ibolyaillat uszít a
levegőben. Tavasz van. Most ébredt fel
a föld, s mély sohájára virulás fakad
a nagy mindenségben. A forróra vált ve-
rőfényben zsongás-bongás s napsugár
karikázik végig a szikkadó avaron.
Más, más ilyenkor az emberi lélek. Lát-
hatatlan kezek vonják ki a négyfal kö-
zül s hosszan simogatja az első hóvirá-
got, amit a sarkon vásárolt. Felejt a
napi robot kemény favágását, a tél hi-
degét, betegségeit, terelgetésben kezd,
új munkák megkezdésére érez fel lelké-
ben benső megnyilatkozást, reménység
ragyogó zászlóját bontogatja.

Örömeit kétszer ujjongja át, ábránd-
jait himes tündérfátyolba göngyöli, ál-
mainak káprázatos perspektívája új,
kiapadhatatlan csodaforrásokat fakaszt
lelkében. A külső tavasz, a mindenség
virágfakadásos mosolya lelke tükörlapján
képeket rajzol, melyeknek színt, illatot,
frissességet, bájt kölcsönöz a természeti
megújulás.

Csak tavasszal lehet márczius idusa.
Összel ünnepelhetjük halottainkat, vé-
rtanúinkat, szomorú napok buszmlékeit,
a szabadság virradatának emlékeztetere
tavaszi nap szolgáljon ünnepül. Amikor
emberrel ölelkezik a természet, amikor
olyan természetes a fellángolás a hazá-
ért, amikor tudunk lelkesedni szélesebb
körön kívül, mint a mit az egyéni ér-
dekek szövetsége árkol az ember körül.
Légy üdvöz szabadságszülő márczius
idusa, büszke cézárkor vértől megöntö-
zött szent nap, magyar história Hőreb
hegye, melyről megpillantották első apos-
tolaink az új, szebb Magyarországot.
Házatok ormán tavaszi szellő lengeti a
trikolort, lelkeinkből kiáradnak a lekötött
nagy érzések, mikor a „Talpra magyar”
tüzzikrája pattan szerte szét. Az volt
a csodás, nagy márczius, mikor tenger-
nyi polgár, és elnyomott előtt dalolta
el a legnagyobb költő a szabadság
Hymnusát.

Azóta tovább áramlott egy félszáz-
ad. Változatosan több árnynyal, mint
sugárral s ha félszázad után kutatunk
a nagy nap hagyományai iránt, lát-
nunk kell, hogy még mindig lombtalan-
nul, magánosan szomorkodik a magyar
szabadság terebélyes fája. Megtépdeste
a vihar, kövel, sárral ráhajigáltak az
alatta ülők, s hiába nyujt békés, sze-
retetelyes védelmet, hiába oltalmaz
meg tomboló viharok ellen.

A gyönyörű eszmék irmagából ke-

vés palánta nőtt nagyra, mely ma is
életképes volna és szükségét látna el.
Ma sincs teljes egyenlőség, nem fra-
ternizál polgár emberrel a latifundi-
umos herceggel, s a szabadság papiros
hajócska, melylyel gyermekmódra ját-
szanak a Duna partján lübcizkoló ka-
tona potentások, magyarul nem tudó
miniszterek, vadidegen államférfiak. Ami
van, papirosan van, előadják profesz-
sorok a katétrán, szavaják színészek a
dobogón, bele is volna írva minden
magyar ember lelkében, de akadna-e
olyan is, ki ennek a szabadságnak az
összintességében még na is hinni tudna.
Petőfi nem így álmódta, Kossuth La-
jos sem így körvonaloza, Deák Fe-
rencz sem így gondolta, mikor az alap-
vető munkába bele fogott.

Azért tele kellene tűzdelni nemzeti
ünnepekkel az évet. Hogy érezze a
magyar ember, mennyire görcsös szí-
vósággal kell küzdenie a márczius idusi
eszmékért. Az évnek mindennapján rá
kellene gondolni, hogy e gondolat meg-
erősödjön, nagy legyen és elsőpörje
azt a töméntelen akadályt, mi mere-
ven utjában áll a magyar nemzeti ki-
alakulás hatalmas problémájának. Pusztító
viharok szükségessé ide, hogy
megtisztítsák, kiemeljék, fölmagasztalják
a nemzet nagyra hivatásának tudatát.

Minden magyar államférfiunknak kor-
bácsot kellene fognia s azzal kiveni a
hazaszeretet templomából a kufárokat
és elárúsítókat, kik árlejtés szerint ad-
ják-veszik milliók jólétét, boldogulását.
A kik megélhetési módnak tartják azt
az utat, hol levetkőzve minden földi
salaktól, úgy kellene megjelenni, mint
Mózesnek az égő csipkebokor előtt. Telt
van fékelyekkel a magyar közélet ele-
ven organuma, felülről degenerálódott
ezza szörnyű betegség, az orvoslásnak
is onnan kellene megindulnia.

A márcziusi napok fuvalma gyó-
gyító balzsamként hat a nagy beteg
szervekre. Valóságos tűzáradást jelent
ez a nagy nap, megerősít hitünkben,
szárnyat ad reményességünknek. Tudunk
bizni hazánk sorsának jobbrafordulásá-
ban. Az események, politikai alakulá-
sok kedvező fordulásában. Az ifjúság
mármoros arca, lángra lobbant szeme
a szebb Magyarország jövőjét festgeti
elénk. Addig, míg egy nemzetnek lelkesü-
lő tudó ifjúsága van, csüggedni nem sza-
bad. A magyar fiatalságot összehozza
márczius idusának kultusza. Lelkesedése
átragadt a miniszteri tanácsosokra és
exzellenziás urakra egyaránt. Delejes
áram ez, ellenálthatatlan, visz magával,
röpit beláthatatlan magasságok felé. S
önkéntelenül, titkos érzések parancsoló
sulya alatt rebegi, mint egy imádságot,
mint egy fohászkodást és ígéretet öreg
és ifjú, törpe ember, arany nagylánccal
nagy ur:

„A magyarok Istenre esküszünk,
Rabok tovább nem leszünk.”

Kiss Menyhért.

S a munka az, a minék örül. ...
És ha egyszer a eszéljé elérte;
Szabad lesz az édes nemzetem,
Jöhét ellen, állsz, mint szikla-bérező:
Győzelmet az rajtad nem vessen!

Vedd a szárnyaidra tavaszi szél. ...

Tóth Sándor.

Rákóczi-album.

A legnagyobb magyar tragikus-hősnek:
Rákóczi Ferencnek emlékeztetere a nemzeti
kegyelet tavaly körülhordozta az országban
a szabadság véres kardját. És ünnepelték
a nagy fejedelmet, a kinek dominiuma egykor
nagyobb volt az ország egyharmadánál és a
kinek ebből a tenger anyaföldről annyja sem
maradt, a mennyit a legnagyobb gazember
kopersójára is reádobnak a fegyház sirásói ...

Ez a magyar átok! Hanem jó lesz meg-
fogadni a Figaro mottójának tanácsát és sies-
sünk nevetni mindezen, mert félek, hogy utóbb
sirnunk kell rajta.

Hát mondom a tavaly ünnepeltük a
hontalan fejedelmet. Egy jámbor angliusnak
fél napig magyaráztam a nyáron, hogy ná-
lunk nem katonai parádával járnak az ilyen
ünnepélyek. A kormány sem rukkolt ki ilyen-
kor, sőt a király jelenléte nélkül intézzük el
többnyire az ilyesmit. Tetszik tudni nagyon
jámbor náció vagyunk, akik nemes egy-
szerűséggel végezzük dolgainkat.

Hanem összeáll vagy két-három poeta
ember, akik írnak vagy 20—30 hazafias tan-
költeményt, melyeket a helyi drámai hősök
elszavallnak a dalkör összevágó „nyitánya”
után és a közönség távozása előtt. Gyakran
megesik, hogy a közönség távozása után.

A kolozsvári Rákóczi ünnepélyeken
valami szokatlan lelkesedés fogott el ben-
nünket. A hazafias tyrádákon nem moso-
lyogtunk századvégi cinizmussal, hanem
valami furcsa hideg izgalom futott végig
ereinken.

A háboru.

A port-arthuri ütközet.

Orosz katonák fosztogatása.

Nagyobb eseményről nem érkezett
hir. A japánok gondosan titkolják a
Jalu folyó felé való felvonulásukat s
szinte azt kell hinnünk, hogy azért ren-
deznek egy kis ütközetet hol Vladi-
vosztok, hol Port-Arthur alatt, hogy
foglalkoztassák a közvéleményt s el-
vonják a figyelmet a szárazföldi harc-
térén történtektől. Ugyanez áll az oro-
szok készülődéséről is, akik szintén ti-
tokban tartják csapataik felvonulását
és elhelyezését. Egyébiránt fontosabb
esemény egyelőre nem is várható, mert
hiszen Kuropatkin, az orosz fővezér,
még csak most indult el a csatatérre
s tegnap még Moszkvában dikkózott.
Ga már akadt volna dolga a Harcztér-
en, bizonyára nagyobb sietséggel
igyekezett volna oda s nem igen bu-
csuzott volna minden városban és min-
den kaszinótól olyan ünnepélyességgel,
a milyennel a lapokat telekürtölik.

A port-arthuri tengeri ütközet.

Berlin, márcz. 14.

Tokióból a következőket távirja a „Ber-
liner Tageblatt” kiküldött tudósítja a port-
arthuri támadásokról:

Togo admirális hajóhadosztálya szer-
dán éjszaka aknálókat rakott le Port-Ar-
thur előtt, csütörtökön hajnali fél óra körül
pedig megtámadta az orosz flottát, a miért
hat hadihajón kazánrobbanás történt, amely
nagy pusztítást vitt véghez. A japáni flotta
hajói közül egyetlenegy sem lett harczkép-
telen. Az oroszok részén éppugy, mint a
japáni hajóhadosztály legénységét közül so-
kan haltak meg. A japáni hajóhad később
az égyütüzet két orosz torpedónaszád ellen
koncentrált, amelyeket sikerült elválni a
vezérhadtól. Az egyik torpedónaszád elme-
nkedt, a másikat bekerítették a japáni ha-
jók és ez később elsüllyedt. Négy orosz ten-
gerész fogságba jutott. A japáni hajóhad-
osztály azután Liaot-Fikicsiánt bombázta
negyedfél óra hosszat. A városban sok ház
kigyullt, aztán a tüzvész elterjedt az egész
városban.

Orosz katonák fosztogatása.

Berlin, márcz. 15.

A Vorwärts-uek jelenti orszországi leve-
lezője, hogy a mozgósítás nagy bajok között
megy végbe. A vasuti állomásokon, a hol a
kíhézet és fagyaskodó katonáknak hosszabb
ideig kel várakozniok, megrohanják az
élelmiszerboltokat és kifosztják. A tisztek
nem törődnek a legévysség garázdál-
kodásával és a panaszkokra legfeljebb azt vá-
laszolják a kereskedőknek, hogy zárják be
az üzleteket. A hol ez megtörténik, ott a ka-
tonák elszélednek a közeli falvakba és ott
fosztogatnak. — Így tett a minap 2200 ka-
tona a zamkari kormánysságban. Zaszova kör-
nyékén.

ég szemében, csak úgy ömlik a szenvedély
poéta szívéből és ifjú álmokon töri öregedő,
kedves fejét.

Bámulatos kitartás, önbizalom és ener-
gia maradt ebben az emberben. És mindig
dolgozik, mindig alkot, mindig tervez.

Aki után kinyújtotta szikár, tehetetlen
kezzeit, az nem tudott menekülni előle. A
Rákóczi ünnepélyek egyik éltető lelke volt.
Aztán hogy elült az emlékezés harci riadója,
összeállította azt a bájos albumot, hogy
meglepie vele segítő társát a hazafias mun-
kában. Milyen nemes, önzetlen és szép vo-
nása ez Felszeghy Dezsőnek. Nem ostoba
hizelgések és frázisok gyűjteménye ez. A
nagy Rákóczi dicsőségét zengi abban minden
toll vonás és csak ez méltó ahoz a hatalmas
asszonyhoz, akinek nemes-művészetét, hódító
egyniségét csak izléstelenül bemázolta volna
a Kugler-zukor izü ezüst koszoru és virág-
kosár.

A Tótvölgyi Margit asszony művészete
más rovatra tartozik. Az egyéniségéről sze-
retnék néhány találó vonást rajzolni, ameny-
nyire háromszori találkozás után módomban
volt megérteni ezt az asszonyt.

A Heine ideálja a szerelem és az al-
más-torta volt. Az én ideálom az az ember,
aki ezt a komikus és ostoba életet a leg-
nagyobb fönsséggel és méltósággal tudja
végig járni. Nemcsak III. Richardban, vagy
Rómeó és Juliában, hanem az utcán, az
életben, a süllyedő hajón és a lángoló bazár-
ban egyaránt. Természetesen ez lehetetlen-
ség, mint minden ideál. De vannak válasz-
tottak, akik megközelítik. Ilyennek képze-
lem Tótvölgyi Margit asszonyt.

Mi emberek, olyanok vagyunk, mint a
szén. Mindnyájan elégünk, elhamvadunk.
Egyik csak olyan lánggal, mint egy szent-
jános bogár, a másik mint egy villanylámpa.
De legtöbbnyire kialszik mindenik. Hanem
mondják a fizikusok, hogyha a kohóban levő
szén bizonyos rettenetes fokig főlhevítik,

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögözentiméternyi — hirdetési ár
8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok ár-
kedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

Nyilttéri cikkek garmond sora után
40 fillér fizetendő.

Emke.

Az Emke igazgató-választmányá márcz.
12-én ülést tartott.

Jelen voltak: gr. Böldi Ákos elnök, gr.
Kornis Viktor alelnök, Sándor József t. alel-
nök-főtűtár, Merza Lajos kir. tan., főpénz-
táros, Szekula Ákos ellenőr, Sárkány Lajos
számviszsgáló. Gajzágó Manó jogtanácsos, Ba-
logh Károly, Pekete Nagy Béla és Kovács
Dezso jegyzők, dr. Bartók György, D. Deák
József, Ferencz József, Hory Béla, Kuskó
István, dr. Márki Sándor, Melitskó Frigyes,
Pál István, Polcz Rezső, Vuchetich Sándor
választott és alapító választmányi tagok.

Elnökölt: Gr. Böldi Ákos.

Előadott: Sándor József.

Jegyzett: Kovács Dezső.

Elnök az ülést megnyitván, bejelenti,
hogy dr. Haller Károly min. tanácsos, egye-
temi tanár, az egyesület örökös tiszteleti tagja
köszönetét fejezi ki a részvételért. — Egy-
ben bejelenti, hogy Csernátóni Gyula, az egye-
sület jegyzője kir. tanácsossá nevezetett ki.
Javasolja, hogy dr. Csernátóni Gyulát a
választmány ezen kitüntetése alkalmából táv-
íratilag üdvözzölje. Elfogadták.

T. alelnök-főtűtár megteszi havi jelen-
tését. A jelentés szerint a mult ülést óta 6933
kor. 44 fillér adatott ki segélyekre. Tagdijak-
ban beszédetett 1477 kor. 74 fillér. A Körösi
Csoma Sándor emlék ügyében a Magyar Tudó-
mányos Akadémia, a Magyar Földrajzi Tá-
rsaság, a nagyenyedi Bethlen-kollegium és a
sepsiszentgyörgyi Mikó-kollegium az Emké-
vel együttesen fogják a gyűjtőveket kibocsá-
tani. Szolgál tudásul.

Főpénztáros jelentése szerint az egyesü-
let február havi forgalma K 145 K 15 f.
ebből készpénz bevétel 7822 K 40 f. összes
vagyon február 29-én 2.895.040 K 56 f. Szol-
gál tudásul.

Főpénztáros bemutatja az 1903. évi ves-
teség és nyereség számlát, a december 31-iki
nyersmérleget, mérlegszámlát, valamint az
ugyanazokról szóló részletek vagyonkimutatást.
Meg fog jelenni ez Évi-jelentésben.

Dr. Sárkány Lajos olvassa a számvisz-
gáló-bizottság jelentését, mely szerint báró
Bánffy Ernő elnök, dr. Sárkány Lajos és
Gyárfás Benedek számviszsgáló-bizottsági ta-
gok az E. M. K. E. számadásait, valamint
vagyonát megvizsgálván, mindent rendben
levőnek és pontosan kezelnek találták. A
felmentvény megadása javaslatniti fog a
közgyűlésnek és a szám-viszsgáló bizottságnak
eljárásáért köszönet szavaztatik.

Kézdivásárhely rendezett tanácsu város
közégsé meghívja az egyesület tölő év
tavaszi közgyűlésének a város kebelében le-
endő megtartására. A meghívás köszönettel
elfogadtatik, s a közgyűlés május 24-én
pünkösd harmadnapján Kézdivásárhelyt fog
megtartatni.

Olvastatik az algyógyi ellenőrző-bizott-
ság jelentése az iskola február hó 20-án tar-
tott téli félévi vizsgálatairól. A jelentés min-
denekben pártoltag terjesztetik fel a kir.
Földmívelésügyi miniszterhez s az ellenőrző-
bizottság tagjainak, u. m. Sándor József,
Lészai Ferencz, Polcz Rezső és gr. Kun
István előadásán köszönet szavaztatik.

Szépkenyerű-szentmárton ref. iskolája
felépítéséé 1000 K. folyósítatik.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter a
besztercei Emke-ovódat csak azon esetben
hazajándó államositani, ha az egyesület az
épületet díjtalanul engedti át. A miniszter az
egyesületnek ide vonatkozó fölterjesztése
tárgyában fölvilágosittatik.

Balázsfalái Emke-ovóda átalakítása és

valamelyik szőn-darabocskából gyémánt lesz.
És ott marad a többi szürke, közönséges,
porladó hamu között. Így válik ki néha az
élet tüzéből egy-egy kiválasztott ember. Aki
idegenül jár mi közöttünk és akire idegenül
tekintünk föl mi a közönséges, porladó,
szürke hamu.

... A hazafias tyrádák kora letűnőben
van. Valami más áramlatok jönnek nyugatról
és hallszik már a munka dübörgő robaja és
érezük a fit növést. A ki ebben a forrongó
dulakodásban is megőrizi méltóságát és elvont
ideálokért lelkesíti modern szívünket, az két-
ségtelenül nagy ember. A görögtemplom-
utcai zöld szalukáteres kis házba még nem
hatoltak föl az uj-kor piszkos hullámai. Gerle
turbékol a duzz teletlen, piros nyakkendő
pulyka-kakas ágrál a baromfiak között és a
ház asszonyának titkos álmai nem jól fészelt
koponyákra és fényesen vasalt czilinderekre
szállanak.

Nemesebb ideálok járnak be a nyikorgó
utcazajtón; néha azok a misztikus fekete
madarak, melyeket Peiello Róbert festett
nagyserű invenczióval a Rákóczi albumába,
máskor a remény fehér virágai, hogy meg-
fordul még egyszer az idő kereké és lesz még
egyszer ünnep a világon.

Addig pedig egy koronátlan királyné
fönsségével és méltóságával jár a szürke, unal-
mas és kicsinyes emberek között és — a feje-
met teszem egy régi nadrággomb ellen —
az ünnepöl beszédekre kissé meghatatlan, de
minden szinpadí páthoz, vásári köklerség,
számítás, rafinéria és erőltetett affektálás
nélkül, a világ legtermészetesebb hangján
fogja mondani (ha nem is ezekkel a szavak-
kal): Igazán nem érdemlem meg ezt, hiszen
azt tettem, a mit mindenki megtett volna
helyemben.

Ilyen ez a nagy asszony!
Chapeau bas messieurs!

(I. e.)

bérbeadása tárgyában Beregszászy László főkönyvvizsgáló helyszíni kiszállásra kiküldetik.

Mogyorókeréki Emke-iskola folyó évi költségvetése 84 korona 34 fillérrel jóváhagyatik.

Kisbesei Emke-iskolához a r. k. választónak kedvezményes vasúti jegy kéréseztetett fog.

Rákosi Emke ifjúsági-egyesület Alapszabályai megerősítettek.

Barcaufalusi Emke ifjúsági-egyesület buzgó működése szolgálat örömdetése tudomásul.

Bánffy-hunyadi és halmágyi Emke-népkönyvtárak könyvkiegészítésében részesülnek.

Bánffy-hunyadi Emke-dalokör alapszabályai jóváhagyattak és a szokásos felszerelések megküldettek.

Kolozsvár sz. kir. város tanácsa 177.439 kor. 63 fillér kölcsönt kér 5%-os, utólagosan fizetendő kamattal, megszavaztatik.

Magyar kir. Kereskedelmi Múzeum igazgatóság az egyesület megkeresésére értesít, hogy a Múzeumban 18 székely iparos az utóbbi évben 15.423 L. 94 fill. értékű árut állított ki. Eladottat 10.408 K. 48 fill. értékű áru. Szolgálat tudomásul.

Magyar Védő Egyesület kéri az Emke-iparcsikké akciójának adatait, a mennyiben hasonló mozgalmat óhajt megindítani. Közöltetett fog, hogy az egyesület célja a honi iparcikké kelendőségének előmozdítása, miközben a százalék csak másodrangú kérdés.

Schröckenfux Ferencz ausztriai czég közli, hogy az Emke-kaszákát jóhiszeműleg hozta az egyesület engedélye nélkül forgalomba s kéri az Emke név használatának 50/00 mellett megadását. Elutasították, s közöltetett fog, hogy az egyesület osztrák gyártmányokat semmi szín alatt nem segítsen, sőt éppen az ellen indított meg honi ipari akcióját. A kir. kereskedelemügyi miniszter az egyesület felkérésére már árt az osztrák kereskedelemügyi miniszterhez, hogy az Emke nevé, mint védjegyet ezen osztrák iparcikké után törlesszen.

Magy. kir. Honvédelmenház parancsnoksága értesít, hogy beleegyeznek a közösen örökölt Buday Pál-féle zentai ház eladásába. A lépések az eladás tárgyában megtétetnek.

Budapesti VII. kerületi járásbírószághoz végzésileg értesít néh. dr. Rájmán Kálmán hagyatékát kiadástól. Megkeresték a kir. közigazgató és a hagyaték végrehajtó az egyesület érdekeinek az ügyben is díjtalan képviselése.

Még több kisebb kérdés tárgyalása után az ülés az elnök elítélésével véget ért.

A pálinka áldozatai.

Méreg a pálinkában.

A bozovicsi járásban előfordult tömeges pálinkamérgezésről, melyről már megemlékeztünk, most a következő megdöbbentő részleteket jelentik:

Bánya, Rudaria és Lapusnik községekben mind az ideig körülbelül ötven ember áldozata a mérgezett pálinkának. Ehhez az elég jelentékeny számhoz hozzájárulnak még az előző években elpusztultak is, kiknek halálukról annak idején a hivatalos közegek számot adni nem tudtak. — A mérgezés nem a Gyakits-czég gyárában készült pálinkától ered, hanem az oravicai üstökészítőket terhelő a vád. Ugyanis a bozovicsi járás pálinkafőző üstjeit Oravicán szokta volt beszerezni. — Emezt üstök azonban az újabb időben nagyfokú szélhámosaságról és a hivatalos közegek hiányos ellenőrzéséről tanuszkodnak. Az üstök ugyanis törvény szerint rézből készítenedik és suly szerint adatnak el. Az üstökészítők azonban, hogy az üstök súlyát gyarapítsák, azok fedelének belső részét ólommal bélelték könnyű rézréteggel bevonva. Így aztán duplán nyertek. Az ólom olcsóbb is, meg súlyosabb is. A baj csak akkor kezdődött, midőn a vékony rézlemez lekopott és az ólom a szeszszel érintkezésebe lépett. Ez a mérgezési eset súlyosabb része. A másik és nem kevésbé fontosabb az, hogy minő elbírálás alá esik úgy az oravicai, mint a bozovicsi közigazgatási közegek hiányos ellenőrzése, miután a törvény világosan előírja, hogy az

üstökészítés feltűzvisgálat, az eladás pedig hivatalos pecsétnek nélkül nem történhetik. A mérgezett emberek sorsa valóban borzasztó. A legnagyobb fokú gyomorgöröskök a betegek annyira kineznek, hogy fekvésükkel felugrálva, a földön fetrengek, rémes ordítással és nyögéssel éjjel-nappal rémitve a lakosságot. Ehhez járul még az is, hogy a betegek mindenki elkerüli, mert a lakosság azt hiszi, hogy a betegek a kolera áldozatai. Eme téves hitnek persze az a következménye, hogy annál szorgalmasabban isszák az eldugott és még le nem pecsételt pálinkát. Vannak házak, ahol 5-6 egyén egyszerre elpusztult és a ház és a szegény kicsinyek árva maradtak. Más oldalról a következőket jelentik:

Eddig két községben volt konstatálható a mérgezés és pedig Rudarián megbetegedett életveszélyesen tizenhat egyén, ezenkívül számos könnyebb eset, meghalt tizenegyet egyén; Bányán megbetegedett életveszélyesen tíz, meghalt öt egyén, Ezen adatokból kitűnik, hogy egész családok pusztultak el, a betegség kezdetét a körülzöményből is meglehetősen biztossággal meg lehet állapítani, amennyiben mindnyájan egy nagy mulatság után (Páznik) betegedtek meg, mely alkalommal többet ittak. Az ólom jelenlétét a pálinkában a vegyelemzés műszabályai szerint a jársorvos kimutatta s így egyedurú okát a mérgezésnek ez képezi. Biró boncolás eddig öt van, a meghaltak exhumálása elrendeltetett és pedig összesen tizenegy esetben. Az alispán rendelkezése folytán a pálinka lefoglalása az egész járásban a legszigorúbban keresztül vezetett és jelenleg is folyamatosan van, ugyszintén a kazánok hűtőköszülékének elkobása, amelyből eddig lefoglaltatott a járás területén 21 darab.

Jókai Mór márcz. 15-éről.

Jókai Mór, ki jelenleg Nizzában tartózkodik, Herczeg Ferenczhez a Petőfi társaság elnökéhez intézett levelében a következő szavakkal emlékezik meg:

Márczius 15-éről.

Itt ülök a távoli tengerparton, éltető meleg napsugártól tüdölve szállgatom a tengernek zugását és elmélkedem a szerelemről.

Többféle szerelem van: a hitvesi hűségese szerelem, ennek csak egy tűzhelye van, az otthon; a csapodár, érzéki szerelem, ennek más oltára vannak; — a pénz szerelem: annak már temploma is van (itt a közelben); de legerősebb valamennyi között a honszerelem: ez az égen lakik — és egy egész nemzet szívében.

És énnekem nem lehet e boldog világban sem másról elmélkednem, mint a hazaszeretetről. Nem kell-e ennek elfoglalni minden érzésemet, minden gondolatomat? Ez uralkodik rajtam éjjel-nappal.

Eszembe jutnak a hazai költők minden hagyományos mondásai a honszerelemről.

Szememből könnyű csereg

Emlékre édes hazám...

Hol van a hon, melynek Árpád vére

Győzelemmel csorga szent földjére?

Hazádnak rendületlenül

Légy híve óh magyar...

Isten áldd meg a magyart

Jó kedvvel, bőséggel...

Kettő szerelme koblennek,

Egy hon és egy leány...

Tied hazám egy szentelt fájdalom...

És a haza nagy bölcsének örök szava;

A hazáért mindent föl lehet áldozni,

De a hazát magát soha...

Nekem is minden imádkozásom a hazára emlékezéssel kezdődik. Oh te legdrágább kincstünk a földön, tartson meg Téged az Isten, az a Mindenható Isten, ki Téged ádatott ennek a nemzetnek, a ki kihozott a küzdelmek világába, a ki e nemzetet annyiszor feltámasztá halottaiból, nagygyá utánvele, óh

Te népeknek Istene, tégy csodát az én drága hazáért és add meg neki a kívánt békességet.

Isten áldása lengjen a mi szeretett hazánkban, Isten tüzöslopa vezesse utjában a lelkeshez nőtt Petőfi Társaságot.

Nizza, 1904. márcz. 15.

Igaz hívetek.

Dr. Jókai Mór.

Sport.

(Vége.)

A földmívelésügyi miniszter ez évben 23 állami mént vezényeltetett ki az erdélyi telepekből a vadászatokra kipróbáltatás céljából, ezekről a hivatalos jelentés és minősítést a miniszternek betérjesztettem és általa a Vadász- és Versenylapban közzé is tétetett.

Az államdíjak ez évben felére lóvén redukálva, tartani lehetett tőle, hogy e miatt csökkenni fog az érdeklődés az állattulajdonosok részéről, de szerencsére ez nem következett be.

A nagyközönség érdeklődését pedig éppen nem alterálta ez, sőt ha a 2-dik és 3-ik vasárnapon is oly szép idő lett volna, mint az elsőn, akkor még az első napinál is nagyobb számú nézőközönségre lehetett volna számítani. — Az első napon ugyanis nagyon szép és nagyközönség volt és tekintettel a két utolsó napi rendkívül zord és kellemetlen időre, ezen napokon is aránylag elegendő voltak.

Rendeztünk a három rendes meetingen kívül még egy negyediket is, nov. 15-én belépti díj nélkül.

Az 1904-iki versenyekre már biztosítva vannak a díjak. Az állami díjak három évre lettek megszavazva, a Magyar Lovaregylet is megszavazta az eddigi 3000 kor. szubvenciót, ugyszintén Kolozsvár városa és az Erdélyi Gazdasági Egylet díjai is biztosítottaknak tekintetők.

Örömmel jelenthetem, hogy az eddigi versenydíjakon kívül még 3000 korona lett rendelkezésünkre bocsátva. Az Urlovasok Szövetkezete ugyanis az eddigi tapasztalatokkal azon meggyőződésre jött, hogy az alagi pályán sem a kezdő lovasok, sem a kevésbé magas klasszisu lovak nem érvényesülhetnek és erre a versenyek decentralizálása és a vidéki versenyek fölkarolása a legalkalmasabb eszköz.

A mult h 7-ére egy értekezletet hívott egybe Pestre, melyen a vidéki egyletek is képviselve voltak.

Ezen értekezleten meg lettek állapítva azon feltételek, melyek mellett a vidéki egyletek ezután szubvenczióban fognak részesütni.

Három osztályba lettek a vidéki egyletek besorolva az illető egyletek által eddig betöltött szerep fontossága arányában. Örömmel jelenthetem, hogy amár az alsózsuki versenyek díj összege nem érte el azon nagyságot, melynek alapján az első osztály pályák közé tartozna, tekintettel azon fontos misszióra, a melyet az urlovas sport fejlesztése körül teljesíteni hivatva van és teljesített már eddig is. Zsuk egymaga több jó urlovas nevelvén mint az összes többi vidéki pályák együttvége; az első osztályú pályák közé lett sorolva, 3000 korona évi subventióval.

Sok kritikának voltamár kitéve azon szellem és irány, mely felé az Erdélyi Falka Vadász Társulat igazgatósága törekedett versenyek kiírásával. Erőszak és önkényvel lettünk vádolva, mikor nem törtünk el a ki-tűzött cél és iránytól és nem teljesítettük minden egyes versenylő tulajdonos külön-böző és egymással ellentétes kívánságait.

Ime most fényes elégtételt adott az Urlovasok Szövetkezete. Ezen kiváló szakemberekből álló testület, a midőn ugyan azon szemlebe kezdte meg az akciót és ugyanazon elveket vallja mint mi, még is általunk eleitől fogva alkalmazott eszközökkel szándékszik a komolyan veszélyeztetve látott urlovas sportot megmenteni.

Igy a többek közt utasításba kapták a subventiót megállapításánál tekintettel legyenek a kezdő lovasokra és a kevésbé jó classisu lovakra és azokat kellő védelemben

részesítsék rutinierőbb lovasok és jobb classisu lovakkal szemben, ha szükséges még kizárás által is. Továbbá versenydíjak nyemreményeit úgy osszák be, hogy egyes lovak egy-egy versenybe tulságs nagy nyemreményhez ne jussanak, hanem a nyemremények lehetőleg megoszoljanak az egyes lovak közt, stb. Társulatunk egyik legbuzgóbb tagja, Rohonczy Lőrincznek kezdeményezése folytán az urlovas sportnak egy nálunk még egészen új neme lett meghonosítva ezidény alatt Zsukon, t. i. a Polo-játék, mely nem csak élénkíteni van hivatva a zsuki vadászidényt, de az urlovas sport fejlesztésére is jó hatással lesz, fokozván a lovas bátorságot és ügyességet. Az urlovas sport fejlődésével pedig karöltve jár a lőtenyészés emelkedése.

Az 1902-ik évvel szemben örvendetes nevedeked mutatkozik az új tagok belépésénél, mert a míg 1902-ben csak 3 taggal nevedekdt a társulat, ez évben 6 új tag lépett abba be, u. m. Gaál Ernő, br. Nopcsa Elek, Orosz Lajos, Strada Gyula kap., gróf Teleki Domokos és gr. Teleki Pál.

Végül még meg kell említenem, hogy a társulat ez évben is tűzött ki díjakat a legtöbb vadászott urak részére, ez utal az első díjat br. Nopcsa Elek nyerte el, a másodikokat gr. Beldi György és a harmadikat ifj. br. Wesselényi Miklós.

A székely kultura uj apostola.

Mindenha nagy áldozatot hoztak az egyházak és egyházak a székely kultúrának. Egyenesen annak tulajdonítható, hogy a székely, ez a kulturális faj elárasztotta iskolázott fiaival az országot, a kik mindenhol becsülettel szolgálják vállalt kötelességüket.

Első helyen járt és jár a fajerősítésben a r. kath. egyház, melynek Marosvásárhelyt, Székelyudvarhelyt, Brassóban, Kézdivásárhelyt és Csíksomlyón a székely fajtöbbség kulturális érdekeit szolgáló főgimnáziuma, több polgári leányiskolája, Csíksomlyón tanítóképzője van. Alapítványa temérdek s ezek állnyulnak az egyetemre is, hol a székely ifjak nagy része ezekről fejezi be tanulmányait. — Az említett kulturális intézetek misszióját, avagy a bőkezű egyháznak jótékonyaságának hatását visszamenőleg méltatni nem lehet föladatunk. Csupán csak egy történelmi nevezetességi momentumnak akarok krónikásá lenni, a midőn Marosvásárhely székely főváros róm. kath. főgimnáziumának állandó u. épületbe helyezése, r. kath. elemi és polgári leányiskolája jövőjének biztosítása és egy r. kath. ovoda alapítása gr. Majláth K. Gusztáv erd. r. k. püspök hazafias áldozatkészsége folytán megoldást nyert.

Határozott ígéretet tett a püspök az 1904. márcz. 13-án tartott egyházi közgyűlésben, hogy az idők viszontagságai miatt immár csaknem használatlaná vált főgimnázium és internátus az állam által segélyezett erd. róm. kath. státusú áldozatkészségből 1905-re teljesen új épületet nyer, hogy 1905. szeptemberben az új gimnáziumban fognak járni a tanulók. Addig is a régi épületet megvizsgálta s ha veszedelmesnek leleltetik, gondoskodik a tanulóknak más-hová telepítéséről.

Leirhatatlan lelkesedést keltett ez a kijelentése, mert a szóban levő főgimnázium nemcsak Marosvásárhely, hanem vidéke közönségének is életkérdése.

Rég kulturális pontot ávatta e várost fekvése, de a szegénység korlátai közt nem tudott feladata magaslására emelkedni. Nyilván az a körülmény hatotta meg a hirlapokban is, magán és hivatalos körökben is ostromolt egyházat, amidőn a székely érdekek ezt a nagy áldozatot hozta.

Jótékonyaságának, a székelyfőváros kulturájá iránt érzett jóindulatának koronája azonban a rom. kath. elemi és polgári leányiskola jövőjének megalapítása.

A Fogarassy alaptól 12 év előtt emelt diszes, de szűk épületbe helyeztet intézetet a sz. ferenczrendi nővérek vezetik egy filér dotáció nélkül csupán a tandíjak és internátus bevételeire utalva. Ez a jövedelmük is megcsappant, mert az internátust egy ragályos betegség alkalmán hatóságilag betiltották anélkül, hogy új jövedelmi forrásokról gondoskodtak volna.

A nélküldés közt is önfeláldozással szolgált apácák már-már azon gondolkodtak, hogy visszavonulnak Marosvásárhelyről, ahol mindennapi kenyértük sem tudják biztosítani.

Az egyházvezetőség ajánlatot tett, hogy egy szomszédtelek hozzá vételével új internátust rendezzenek be, ahol egy ovoda is elér a régi jövedelmi források is megnyit-hatók. Igen, de erre nem volt fedezet. Végre gróf Majláth püspök oldotta meg a gordiusi csomót a kéznél lévő 20.000 k-hoz 20.000 koronát ajánlván.

Lesz tehát elemi és polgári leányiskola és ovoda. Biztosította a püspök. Az egyház-község annyit tesz, hogy kasszáját feltehetőleg meg terhelvén Mikó Árpád ny. főispán, most alá írt 500 koronás adománya mellé gyűjtést indít s aztán pedig az iskola állami támogatását kérémezi.

Történelmi nevezetességű nap 1904 márczius 13-ika Marosvásárhelyre. Megmérhetlen biztosítást nyert ekkor a székely kultura és Marosvásárhely sz. kir. város.

Máthé József.

SZÍNHÁZ.

Faust. Kolozsvárt olyan a Faust opera, mint a ripacéknál a „Falu rossza.” Minden hónapban, sőt minden héten, még naponta is is előszedik. Diszlet van hozzá, az ariákat tudja kivülről a máskülönbön operette- és vandville-személyzet, ható hogy opera is legyen, előadja havonta idusafelő Faustot. Margarethát vendég énekelte, mivel nincs operaezenesknő, Krausz Adél, kit már ismer meg-ező vendégjátékából a kolozsvári közönség. Krausz Adél csinos hanganyaggal rendelkezik, határozott, befejezett énekeskölője van, különösebb kvalifikáció azonban, melyek lejövételének, vagy szerződtetésének jelentőségét kiemelnek, nincsenek. Gyönyörűen énekel Ladizslai, feleltette, hogy játéka még mindig nem áll arányban énektudásával. Hunfról jobb, ha hallgatunk. Közönség nem volt.

Hoffmann mesél. Offenbach regényes operájának harmadik szerepében bucsult holnap vendégünk Krausz Adél, ki mellett Hunfi, Kassai és Szabó Mariska énekelik a több szerepeket.

T. Halmi Margit vendégszereplése. Csütörtökön kezd meg T. Halmi Margit három este tervezett vendégjátékát. A művésznő ez alkalomra Melihac és Halewy drámáját, a „Frou-Frou” választotta, melynek czimzerepét (Gilbert) most fogja nálunk először játszani, kedves vendégünk föllép még pőnteken a „Loute” czimszerepében, szombaton pedig Dumas vigjátékában „A nők barátja”-ban bucsuzik, melyben Jeanne de Simeronet játsza. T. Halmi Margit mind három föllépése bérlet-folyamban lesz megtartva.

M. Vászárhelyről írják: Az erdélyi színházterületnek legutóbb tartott választmányi ülésén a kerület igazgatójává további egy évi időtartamra B. Polgár Béla színgazgatót választották meg.

Heti műsor:

Szerdán: Hoffmann mesél.
Csütörtök: Frou-frou.
Péntek: Loute.
Szombat: Nők barátja.
Vasárnap: d. u. a tavasz.
este Sherry.

Márczius 15.

A nagy napot méltóan ülte meg Kolozsvár város hazafias közönsége. A ma délelőtti tartott ünnepélyekről a következőkben számolunk be:

A róm. kath. főgimnáziumban. Az ünnepély 10 órakor kezdődött a következő érdekes programmal:

Himnusz. Előadta a főgimnázium vegyeskara. Talpra magyar. Szavaltá Kovács Zoltán. Kendeffy Ödön elnök megnyitót mondott. Petőfi csata dal. Lányitól. Előadta a főgimn. vegyeskara. Sávári Kálmán titkár jelentést tett a beérkezett dolgozatokról. Ébressző, Goll Jánostól. Előadta a főgimn. vegyeskara. Magyar dalok. Hegedűn előadta Alexi György, Zongorán kísérte Fullner József. Borda. Erkel Ferencz Bánkban operájából. Vegyeskar kísérettel énekelte Kovács Zoltán. A vén cigány; melodráma Farkas Lajostól. Szavaltá Polák Vilmos, zongorán kísérte Kendeffy Ödön. Rákóczy-induló. Előadta a főgimn. vegyeskara.

A tanítóképzőben. A tanítóképző nagy termében tartott ünnepély a következő sorrenddel folyt le: Himnusz énekelte az ifjusági dalkör. Nemzeti dal. Szavaltá: Gál Arpád IV. éves növendék. Talpra magyar. Hazslinszky Gusztáv zenéje után énekelte az ifjusági dalkör. Ünnepi beszéd. Irta és előadta: Rákosi Zoltán IV. éves növendék. Azután népszerű csárdások következtek és játszták: zongorán négykézre: Szilágyi Gy. és Mészáros Béla III. éves növendékek, I. hegedűn: Györfi Géza, Hízel Sándor, Józsa Dénes, Tömlő János, Vranai Kálmán IV. éves, István Albert II. éves növendékek, II. hegedűn: Deák Lajos, Gál István, Rákosi Z. Sidi János IV. éves Bardócz Tivadar és Csiky Kálmán III. éves növendékek, nagybőgőn: Gábor Ödön IV. éves növendék. Márczius 15. Indai Gyula poétikus örök szép versét érzéssel szavaltá: Benkő Árpád III. éves növendék. Kurucz-dalokat énekelte: Erőssy Zoltán IV. éves növendék kísérték zongorán: Csizsár András IV. éves növendék, hegedűn: Györfi Géza, Hízel Sándor, Józsa Dénes, Tömlő János és Vranai Kálmán IV. éves növendék. A vén cigány. (Melodráma.) Szövegét írta: Farkas Imre, zenéjét szerzte: Farkas Lajos. Szavaltá: Kovács Győző III. éves növendék, zongorán kísérte Binder János III. növendék. Magyar dalok. Énekelte az ifjusági dalkör. Kossuth-induló. Játszták: zongorán négykézre: Mészáros Béla és Binder János III. éves növendékek; hegedűn és nagybőgőn a fentebb megnevezettek, gondnokán: Vranai Kálmán IV. éves növ.

A zenei részben a fiúk remekeltek. Elismerés illeti érte Boér Gergely zenetanárt, ki nagy buzgalommal, vezette be a növendékeket, kiknek gyönyörű előadására méltán dícsérte a jeles mestert. Az ünnepélyen nagy közönség vett részt.

A felső leányiskolában. A magyar szabadság ünnepét ma délelőtti 9 órakor tartotta meg az egész növendék sereg és a tanári kar jelenlétében. A gazdag és válogatott tartalommal összeállított műsor első pontja Kölcsey Hymnusa volt. Ábrányi Emilnek „Kossuth sirja” című költeményét, Kardos Elza, V. oszt. tanuló szavaltta el. Versényi György tanár gyönyörű alkalmi beszédet mondott. Ezután Petőfi Sándor „Honfidalát” énekeltek el az intézet növendékei. Várady Antal „Rákóczi Rodostóban” című költeményét Csűrös Blanka V. oszt. tanuló szavaltta, a melodráma zenéjét Várady Erzsike kassziszony, a felsőbb leányiskola zenetanárnője játszotta zongorán. A megható, szép ünnepet a Szózat eléneklésével zárták be.

Az unitárius főgimnáziumban: Zsufolási megtelet a gymnasium emeleti díszterme. Az ünnep d. e. 10 órakor folyt le; sorrendje ez volt:

1. Hymnusz. Erkel Ferencztől. Énekelte az ifjusági énekkar. 2. Ima tartotta. Kovács István III. éves papnövendéktől. 3. Szavalt, Osváth Árpád, VI. o. t. 4. Zene. Előadta az ifjusági „Apolló-kör”. 5. Ünnepi beszéd. Tartotta Abrudbányay Éde VIII. o. t. 6. Fohász Szügyi Józseftől. Énekelte az ifjusági énekkar. 7. Nemzeti dal. Szavaltá, Müller Gyula, VI. o. t. 8. Dalár induló. Szügyi Józseftől. Énekelte az ifjusági énekkar. 9. Szavalt. Taar Géza, VIII. o. t. 10. Zene. Előadta az ifjusági „Apolló kör”.

Polgári fiúiskolában. A kolozsvári városi polgári fiúiskola ifjusági és tanári testülete ma d. e. tartotta meg ünnepélyét az intézetnek egyik földisített nagyertermében. Az ünnepély műsorát 4 ének, 3 szaválás és az alkalmi beszéd alkották. A nap jelentőségét lelkes, szép beszédében Roska Márton tanár méltatta. A szabatosan előadott énekek között kedvesen emelkedett ki „A madár fiaihoz” cz. kettős dal, melynek dallamát Tompa Mihály költeményének szövegére az intézet énektanára Gunesch Károly szerzte. A minden részletben szép ünnepély becsülettére vált az iskola ügybuzgó igazgatójának és tanári testületének.

A szép ikrek.

A Lady Vale szerzőjétől.

Fordította: Amica.

(14.) (Folytatás.)

A fák között a szél folytonos édes sut-togást csinál és a folyó válaszol reá. Oh, én hálás vagyok a kisérletnek, mely alkalmat adott, hogy oly csekély bérért, a mennyit én fizethetek, ilyen házhoz juttattál! Kedves, jó kisérlet! — Megpróbálom barátságot kötni veled, ha tehetem!

— Hilda kisasszony, most maga ostobaságot beszél! — modta Márta bölcselkedve. Kisérlet, igazán! — Majd megkísértezem én, csak merészeljen ide jönni és nekem, vagy a kisasszonynak alkalmatlankodni!

— De, édes Márta, nehogy durván bánjék vele és a misztikus vendéget elűzze! — kérlelé Hilda, tréfás nevetéssel a szemében. Nem látja, hogy ő nekünk milyen jó barátunk?

— Nekem nincs semmi közöm a kisérletekkel — válaszolta Márta. De nem tartozom azok közé, a kik megjádnak tőlük, annyi bizonyos, hogy engem nem tesznek boldoggá. De, beszéltem a kertben dolgozó öreg emberrel — Mason a neve — és ő azt mondja, hogy sohasem volt itt szóbeszéd a kisérletéről, csak az öreg lakó eltűnése után. Az emberek azt mondják, hogy ő mindig különös dolgokat mivelt és hogy végre felrobbantotta magát, úgy, hogy semmi sem maradt belőle a mit eltemessenek és ő ezért nem tud nyugodni és visszajönni, keresve a részeit, vagy a hamut, melynek meg kellett volna maradni. De, édes kisasszony, én abból egy szót sem hiszek! Merem állítani, hogy az az öreg ur most is él és fontos okai voltak a mikért innét elment. Lehetőség, hogy valami okért szeretné elhítni az emberekkel, hogy meghalt. Ha igaz minden a mit Mason beszél, ő szerfelett ügyes volt. — Fogadni mernék, hogy a kisérlet az ő fogása, hogy a házat üresen tartsa, míg neki ismét

vissza tetszik jönni. Soha sem lehet tudni, hogy a férfiak czéljuk kivételre milyen csel-fogáshoz fordulnak!

— Az lehetséges — válaszolta Hilda elgondolkozva. Márta, annyi bizonyos, hogy mi nem hagyjuk magunkat semmiséggel elijesztetni. — Hallott még valami egyebet Mosontól erről a helyről? Remélem, hogy nincs sok szomszédunk. Annyit láttam, hogy a felu nagyon közel van.

— Félőrányira az országuton; de Mason azt mondja, hogy a parkon keresztül van egy rövidebb útja.

— Miféle park az? Az a melyik mellett eljöttünk.

— Igen, és azt a helyet Monksholtnak hívják, a hogy a kocsi mondta. Egy fiatal bárónak — sir Monk Geoffreynak a birtoka. És azon csodálkozom, ha vajjon rokona-e annak a lady Monknak, a kihez Verschoyle kisasszony ment lakni.

Hilda egy kissé megrejtett.

Kossuth, Petőfi a Redoute nagy termében. A városi vigadó termét a mai ünnepre szobrászok díszítették, mint a megelőző ünnepekre.

A szónok előtti asztal a II. Viktor Emlékei király s később Kossuthnak asztala.

A főhelyen babér koszorúval körül véve, Kossuth Lajosnak 1848-beli képe. Azonkívül Petőfinak egy nagyon sikerült szobra foglalja el a főhelyet, melyet, Klósz József kolozsvári szobrász készített.

A főhelyen van kiállítva a március 15-iki fiatalság kiáltványai 12 pontjának

Kívánjuk az Újot Erdély-lyel megtestesülését tanúsító szimbólum, az 1848. május 30. országgyűlés zászlója.

„Eljen az Unió felirattal.”
E szent cél elérését a két ország-rész egyesülésének ereklénye és a lo-bogó dísz egészíti ki a terem ünnepi harmoniáját.

A kolozsvári ev. ref. kollégiumban a „Gyulai Pál-önképzőkör” délelőtti 10 órákor tartotta ünnepélyét. Műsora ez volt:

1. Lavató: „Hallgató magyar”. Előadta az ifj. zenekar. 2. Petőfi Sándor: „Talpra magyar”. Szavaltá Benedek Márton VIII. o. t. 3. Kurucz-dalok. Énekelte az ifj. zenekar. 4. Emlékbeszéd, tartotta Szádeczky Lajos VIII. o. t. 5. Nép-dalok, előadta az ifj. zenekar. 6. Petőfi Sándor: „Élet vagy halál”. Szavaltá Jékely Lajos VII. o. t. 7. Rákóczi-induló, énekelte az ifj. zenekar. 8. Hunyadi-induló, előadta az ifj. zenekar.

Kereskedelmi akadémián. A kolozsvári kereskedelmi akadémia felső kereskedelmi iskolája „Jókai-önképzőkörének” műsora ez volt: 1. Hymnusz, előadta az ifjúsági ének-2. Nemzeti dal, Petőfi Sándortól. Szavaltá Pusztai Béla felső o. t. 3. Nyitány, „Ilka” operából, Doppelertől, előadta az ifjúsági zenekar. 4. Március 15-én, Reviczky Gyulától, szavaltá Peller Béla felső o. t. 5. Márciusi napok, írta és felolvasta Rosenfeld Géza felső o. t. 6. Petőfi, Inczédy Lászlótól, szavaltá Csizsár Viktor középső o. t. 7. Nemzeti ima, előadta az ifjúsági zenekar. 8. Kossuth sirja, Abrányi Emiltől, szavaltá Bodor Kálmán felső o. t. 9. Hunyadi induló, Erkel Ferencztől, előadta az ifjúsági zenekar.

Tanítónőképzőben. A kolozsvári állami tanítónőképzőben az ifjúság önképzőköre is szépen megünnepelte a szabadság virradatának emlékeztétét. Az ünnepély délelőtti 9 órákor vette kezdetét. Megjelent a tanári kar, élén Heinrich Józsa igazgatóval, számos szülő és az aranyifjúságból is többen. A csinosan összeállított műsor első pontja a gyönyörűen előadott Hymnusz volt, melyet a lelkes publikum álva hallgatott végig. Majd „Kurucz dalok”-at énekeltek az ifjúsági énekkar precíz, finoman, úgy, a hogyan csak a legkitünőbbben szervezett énekkaroktól is alig lehet hallani. Bodor Mária lépett most a közönség elé, hogy méltóképpen interpretálja Prém József egyik alkalmi versét. A bájos fiatal leány kiváló orgumáiban pompásan érvényesült a vers legrajzebb szépsége is. Liszt „Hungária” szimfonikus költeményét két zongorán adták elő négyen: Csiky Anna, Weber Teréz, Borbáth Lujza, Matusosky Ilona. Liszt remek alkáltsa méltóan került bemutatásra, a mi a legnagyobb dicsérete a négy szép leány kifogástalan értékes játékának. A márciusi nagy eseményekről eszmékben és fölolvastatott tartott Benedek Erzsébet IV. n. ünnep. Költői lendülettel megírt fölolvastatott fölolvastatott igazi magyar leány honszerelmének tüze, mely a legszebben kidomorodik abban a gondolatban, hogy magyar hölgynek születni szép és nagy gondolat. ... Az ifjúsági énekkarnak tüzelt előadott Nemzeti dala után Jördén Jolán szavalt Szávay Gyula remekes versét Rákóczi Ferenczről. Értelmes, biztos szavazás volt ez, mely nemcsak a vers tárgyának átértékelése törekedett, de méltó kifejezésre juttatta a költő eszméit s adott hozzá Jördén Jolán a maga lángoló, érdekes, Herodoté-Kerner: „Magyar dal” című melodramáját Benke Mária, Horváth Irén, Benedek Erzsébet és a III. évesek külön kara adta elő az országosan ismert szép mű teljes átértékelésével, nem kevesebb ambícióval, mint a siker teljességével.

A Szózat gyűjtő hangjai után Heinrich Józsa, az intézet nagytekinélyű igazgatója állott föl és átnyújtotta Jördén Jolánnak Hory Bélánál nagyobb jutalmát, neki, a kit úgy a tanári kar ítélte, mint a növendékek egyhangú véleménye a magyar szó legszebb előadójának jelentett ki. Az igazgató szemeiből a meghatottságot sajtot ki bőven omló könnyeket, hullott másnak is a könnye ott. Egy egyszerű öreg nőnek, a kinek édes anyja — szíve majdnem megszakadt az öröm sulya alatt ...

Az egyetemi ifjúság ünnepe. Méltóképpen ünnepelt ma az egyetemi ifjúság, mely örök időkön első letéteményese a márciusi tradícióknak. Délelőtti fél-tizenegy órákor gyűlékezett az Egyetemi Kör előtt. Tizenegyre már olyan számosan voltak, hogy az Egyetem Kör zászlója alatt elindulhatott a lelkes nagy embertömeg. „Kossuth Lajos azt izente” ... ezt dalolták amint kifelé tartottak a Kossuth Lajos-utcából s a merre elhaladt a tüntető mámoros embercsoporthoz nem volt ablak, hogy fel ne pattanjon s a kinyitott ablakon kine tekintsen egy-egy szép asszony, szép leány. A törtőren az ünnepség első száma a Hymnusz éneklése volt, mely Csiky Gyuri zenakarának remek kísérete mellett valóban tüzet gyújtott az emberek szívében, kik kalap leemelve, ájtatosan énekeltek a magyar nemzet legszebb imádságát. A „Talpra magyar” ez ideig gyűjtő szavú elmondója Morvay János volt, ki hatalmas hangon ráparancsolt lelkesedéssel dörgőre a legnagyobb költő legszebb refrénét:

A magyarok Istenére esküszünk,
Esküszünk
Hogy rabok tovább nem leszünk! ...
Tartalmas, szépen összeállított, talpra esett emlékbeszédet tartott Szabó Miklós

meggyőzően, nemes pathosszal beszélt s ügyesen fejtette ki, miért kell e nagy napon ünnepelni legelő az egyetemi ifjúságnak.

Legnagyobb hatást keltett a Riadó, — Czuczor szikrázó gyűjtő hatású csatadala, melyet Ávéd János joghallgatónak kitűnő hangsúlyozással, elragadó hittel adott elő.

A fess magyarruhás, szimpátiikus ifjú szavai után, mint a felesapott láng, harapózt a lelkesedés, mely hatalmas élnzésben s az ismétlő strófat önkéntelen utánmondásában talált méltó kifejezést. Befejezésül a Szózatot játszotta Csiky, melyet énekelte a tengeri nép, mely eltele az egész föteret s mikor az ifjúság menete megindult, vele ment a Kossuth-nóta éneklése mellett.

Olmos, nehéz fellegek borítják az eget, melyből alighogy nem permetezett az eső. A házak ormán zászlók lengenek, melyet szilajban cibál a márciusi szél. Utózan, téren ifjak és leánykák járnak háromszíni kórkárával. Az ifjúság sűrű csapatokba sorakozott menete most tér be a Kossuth Lajos-utczába. Idehallszik a szabadságvárgó dal:

Ha még egyszer azt üzeni,
Mindnyájunknak el kell menni?

Jön-e idő, a nagy izenés csodaideje?
Meddig vársz rá, én drága magyar nemzetem?

A milleniumi iskolában. A Pap-utczai milleniumiskolával kapcsolatos Ifjúsági Egyesület tegnap este 7 órákor hazafias lelkesedéssel ünnepelte meg márciusi idusát körülbelől 1000 főre menő érdeklődő közönség jelenlétében. Az ifjúsági dalkör „Hymnusz”-a nyitotta meg az estélyt, melynek tartalmas műsorában Szócs Ferencz Emke hivatalnok hazafias szellemmel áthatott ünnepi beszéde. Kimpian József, Belinszky János Nemkov Károly, Rosenfeld Manó és Rivánszky Juliska ügyesen hatásosan előadott szavallatai emelkedtek ki. Szépen szerepeltek az ifjúsági dalkör énekszámai is. Különösen emelte az estély értékét 15 tanítóképződei növendék által Györfy József IV. éves vezetése alatt csinosan előadott zenedarabok. A közönség a nép dalokat sokszor megismételtette. Végül Elek Gyula igazgató az ifjúság fardhatatlan vezetője tartott lendületes, az ünnepély nagyságához méltó beszédet, melyben egyttal köszönetet mondott a szereplőknek különösen a tanítóképződei növendékeknek kik kérésére Orbok igazgató engedélyezte, hogy zenei tudásukkal emléjk az egyesület estélyének szépségét. Az egyes számokat hatalmas tapssal jutalmazta a közönség, de elemetális erővel tört ki az éljen a népszerű igazgató szép beszéd beszéde után. Végezetül felhangzott a Kossuth-nóta, melynek hangjai mellett esti 10 órákor ért véget a szépen sikerült estély.

MINDENFÉLE.

— Március 15.

— **Kossuth Lajos szobra.**
A mai nappal indul meg rendszeresen Kolozsvárt a Kossuth Lajos szobrának a bizottság által kezdeményezett gyűjtés. Az a lelkes hang, a melyet a gyűjtő-ívekre nyomtatott a bizottság, Kolozsvár város minden rangu polgárának, a ki magyarnak vallja magát, a lelkeben visszhangra fog találni. Lapunk első helyén közöljük a szobor-bizottság sajtó-ügyi osztályának egyhangú megállapodása szerint e szép és lelkes felhívást, a melyet a szobor-bizottság nagyérdemű elnöke, dr. Kosutány Ignác írt.

— **Üdülő-telepek a Petőfi estele helyén.** Erdély legszebb, legvadregényesebb pontja Segesvári vidéke, az a vidék, a hol Bem vezérlete alatt hősi tusát vívott a magyar egy napon a muszkával, az osztrákkal, a szászokkal és az oláhval. Négy különféle náción és tízannyi ellen ölte a maroknyi magyar sereget.

Itt van az a gyönyörű föri birtok, a mely a magyarságot az oláh- és szász-tenger közepette e vidéken évszázakok óta tartotta a Hallerkői gr. Hallerek tulajdonát képezte. A Haller-uradalom utolsó tulajdonosa, a honleányi áldozatkésztségben anyagilag teljesen kimerült Haller Louise grófnő most áruba bocsátotta a Fehéregyházi föri birtok szívét, a kastély parkját. Felparcellázta a gyönyörű szép gyümölcsös parkot 250 — és 300 öles területekre. Mindegyik egy-egy alkalmas villa telek. Egy-egy telek 2 ölet 2 grt 50 kr.-jával kívánja értékesíteni. Összesen 30 telket osztott fel. A vételár nem is kell egyszerre fizetni. Lehet a fizetést két részben, Szent György és Szent Mihály-napján teljesíteni. Minden telken változatos faj, már is termő gyümölcsfák vannak. E telkek Segesvártól kocsival 20 percre, vonattal pedig 5 perc távolságra vannak. Felvilágosítást Haller Louise grófnőtől szerezhetni. Jó volna, ha olyan egyének érdeklődnének e birtokok iránt, a kik a jövőre nézve megmenthetnék azokat a magyarság számára. A grófnő most még megmaradt többi belsősegeit is eladná akarja tenni. Legjobb lenne, ha az állam venné meg a kastéllyal együtt gyermek-menhelyi céljaira, vagy pedig a tervezett sörgyártási tanfolyam rendezésére. A szántókat szakszerű komló-termesztésre használhatná a földmív. miniszter.

— **Honvédek a színházban.** Ocskay brigádéros mai előadásán a középső páholy-sor 3 jobb és 3 baloldali páholyában öreg honvédek fogtak elhelyezkedni. Megyeri Dező igazgató az ereklény múzeum kérésére a legnagyobb készséggel bocsátott a nagy idők katonái részére tiszteletből 6 páholyt.

— **Vándorczigányok garázdálkodása.** Vakmerő rablásokat követett el egy 37 tagból álló vándorczigány-csapat Hajdumegyében. A szobán levő csapat, mely a Lakatos Mihály vajdaságához tartozik, berontott a tanyaákra és a védtelen tanyaikatól ruhaneműt, baromfit és évszázadokot rabolt. A múlt éjjel Téglás és Fehértó között az országot egy, a nyíregyházi vásárról szekerben jövő ruhakereskedő rabolták ki. A kirabolt kereskedő panaszára a járási csendőrpáncsnak megindította a czigányok ellen a hajszát és sikerült is neki őket elcsipni. Az

egész csapatot Hajduböszörménybe kísérték és a lopott holmikat hal kocsin vitték magukkal. Találtak náluk több lopott lovat, zománczott edényt, mintegy 75 darab új löszerszámot, értékes pokróczokat, fehérneműket stb. Érdekes, hogy a férfiak közül egyiknek egynek 4—5 felesége is van, egy pláne a feleségei közé számítja a saját nőtestvérét is. A csendőrség és a hajduböszörményi rendőrség megindította ellenük az eljárást és most az egész csapat a börtönben ül. Nem lehetetlen, hogy ez a csapat az, a mely pár hónappal ezelőtt a hajduböszörményi szőlőkben és a város közelében a lakókat kirabolta.

— **Sorsolás.** A „Jótkönyv Nőegylet” által rendezett virágbazári sorsjáték húzása, gr. Esterházy Jánosné elnöke alatt, a Redoutban, folyó hó 13-án délután 4 órákor történt meg; kisorsoltatott összesen 270 darab díszes nyeremény tárgy.

Nyeremények kihúztak a következő számok: 7 90 102 103 127 142 173 230 231 235 252 262 276 308 348 363 462 467 478 488 499 568 540 541 574 582 597 611 624 640 658 662 683 687 695 699 705 717 734 786 797 799 812 818 823 857 870 877 880 902 927 940 941 979.

1000	1002	1010	1028	1036	1056	1069
1119	1125	1126	1130	1144	1149	1168
1226	1235	1243	1251	1258	1287	1302
1350	1370	1399	1441	1447	1481	1487
1494	1513	1517	1537	1549	1553	1562
1598	1634	1657	1669	1671	1705	1710
1771	1856	1828	1839	1843	1846	1898
1903	1945	1971	1979	1983	1993	
2104	2115	2120	2168	2172	2177	2190
2195	2205	2216	2230	2266	2316	2373
2415	2446	2454	2601	2627	2635	2637
2745	2765	2810	2831	2864	2888	2917
2932	2976	2963	1969	2982	2991	

3015	3025	3029	3030	3033	3048	3070
3077	3083	3097	3100	3111	3120	3122
3191	3231	3257	3271	3287	3309	3325
3332	3333	3383	3389	3415	3439	3454
3466	3471	3506	3513	3523	3543	3563
3648	3657	3676	3736	3736	3734	3763
3784	3787	3813	3844	3865	3895	3902
3921	3937	3967	3972	3976	3982	

4021	4036	4040	4070	4089	4172	4175
4186	4208	4238	4148	4187	4309	4349
4380	4384	4618	4660	4669	4671	1687
4804	4809	4816	4862	4868	4929	4984
5102	5222	5250	5317	5386	5537	

6001	6043	6145	6165	6243	6257	6277
6442	6605	6606	6626	6636	6630	6663
6783	6783	6803	6813	6820	6835	6879

A nyereménytárgyakat vehetők Ferencz Józsefné urnó lakásán, Kossuth Lajos-utca 7 szám. Délelőtti 9 órától 12-ig, s délután 3 órától 6-ig.

— **Meghívó.** A kolozsvári gazdasági egyesület folyó évi rendes közgyűlését 1904. március 16 délután 3 órákor tartja meg az egyesület hivatalos helyiségében, melyre a tagok tisztelettel meghívattak.

— **Öt mese.** A kolozsvári jótkönyv-nőegylet páratlan invencióval szolgálja a humanizmust. Minden évben kitalál valami olyant, a minék a kedveért gyönyörűséggel adozik akárki is a szegények javára. Valóságos eseményszámba menő attrakciókkal szokta meglepni a közönséget, mely ország-szerte emlegeti az isztoktráziánk sikerült rendezéseit. Ezek sorába méltóan fog beilleszkedni a szombat délutáni előadás. Farkas Imre, a kiváló poéta a Kékszáll, Hüvelyk Matyi, Hamupipőke, Csipke Róza és a Hófehérke bájos meséit versebe szedte s a fiatal zeneművész-generáció egyik legbecsültebb tagja, Tarnay Alajos megzenésítette a csengő-bongó szép verseket. Az öt mesét hét képben mutatják be az erdélyrészi előkelő societás tagjai, a szöveget pedig Kaszár Károly színművész fogja énekelni. A mesék bemutatásán kívül Perlén-Halász Adel urasszony, Rosenthal Aladár és Várhelyi Béla urak fogják a közönséget gyönyörködtetni. Mindhárom közreműködő oly kiváló művészi erő, hogy egyen-egyen is biztosítják az előadás sikerét. A hangversenyen a katonai zenekar fogja a közreműködőket kísérni. Az előadás iránt oly nagy az érdeklődés, hogy még csak néhány földszinti ülőhelyre lehet előjegyezteni gróf Esterházy Jánosné elnök egyetem-utczai palotájában.

— **Szerenád a Mátyás király szobra előtt.** Tegnap este 9 órákor az egyetemi ifjúság lámpionokkal felszerelve hazafias dalok éneklése mellett vonult a főterre a Mátyás-szobor elé. A fiatalság felvonulása nagy közönséget vonzott oda. A szobor előtt a vasuti zenekar játszott, majd a közönség a fiatalsággal együtt énekelte: „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos.” — A szerenád este 9 óra 30 perc után ért véget.

— **Sándor János államtitkár diszpolgársága.** Marosvásárhelyről f. hó 17-én egy negyven tagból álló küldöttség megy Budapestre, hogy Sándor János államtitkárnak a diszpolgári oklevelet átadja. Az átadás 18-án lesz, mely alkalommal Sándor János államtitkár a Hungarionban díszbédet ad. A küldöttség azután Tisza István gr. miniszterelnöknel tiszteleg, hogy a parlamenti béke helyreállítása alkalmából üdvözlője.

— **Felolvasás.** A kolozsvári „Bethlen Gábor” kör március 16-án, szerdán d. u. 5 órákor tartja az ev. ref. theol. fakultás dísztermében IV. felolvasó estélyét.

— **Javító intézetét elöléptetett fogház.** Tegnap a kolozsvári kir. törvényszék előtt egy 14 éves kolozsi fiú állott lo-pás miatt, mint vádlott. A fiut fogház büntetés helyett, tekintettel 15 éven alóli életkorára, javító intézetbe való elzárására ítélte a Gócs Jenő elnöke alatt működött bíróság. Az ügyész és dr. Tutsek Sándor védő bele nyugodtak az ítéletbe, a melyet mi azért nem hagyunk szó nélkül, mert a tárgyaláson kívül álló szak emberek azt állították, hogy a bíróság ugyan javító intézetbe mondja ki az ítéletet, ám de azért a többi tolvajok közé zárják e nagyreményű csemetét, mert a javító intézetben számukra hely nincsen. A humanizmus érdekében im szóvá tesszük ezt a dolgot. Pekete Gábor kir. táblai elnök tegye ezt vizsgáló tárgyárá. Ha tényleg úgy áll a dolog, hogy javító intézetbe ítélt ifjak neveltetése a fogházban is

notorius tolvajok iskolájában történik, az esetben haladéktalanul tegyen előterjesztést az igazság ügy miniszterhez, de egyttal adjon alkalmat a nyilvántartás organumainak is a hozzá szolásra. Mert Magyarországnak kevesebb kaszárnára és kevesebb ágyura, a mit a mi pénzünköl Ausztriában öntenek, volna szüksége, de szüksége volna több iskolára.

Ezt az osztrák katonai szellemet istá-poló miniszterelnöknek tudomására kellene hozni.

— **Bánya-panama az erdélyi részekben.** A magyar bányatörvény egyoldalú intézkedéseit nagyobb panamazásra használta fel dr. M. Ö gyulafehérvári ügyvéd támogató-sával egy angol társaság. Évtizedek előtt létesítették egy „The magyar Gold, Mining Company limited” cím alatt bánya vállalatot. Ebbe bevontak nagyon sok magyar rész-vénest is. E részvényesek pénzét azután a „Fiericesl-Tekeró, Magura és Serbánya Por-kura” bányáknál elpanamázták. A részvény-társaság nem volt bejegyezve Magyarorszá-gon, így tehát Londonban nem perelhettek a magyarok. Különben Londonba is hamis mérlegeket küldtek. Végre, midőn a százeze-rek elusztak, a bánya azonban jövedelmezni kezdett, ellicizáltak potom árért mindent és dr. M. O. potom árért megvette a patvaristái-val. Most a régi részvényesek kárán egy új társaság aratja a babérokat. E manipulációról most leleplezéseket közölnek a P. H.-ban Sok ehhez hasonló fordul elő nálunk, mind addig, míg a bányatörvényt revizió alá nem vesszük.

— **Felolvasási estély.** A kolozsvári Szent-Antal-téle gyermekmenház javára rendezett felvasási sorozatban tegnap tartott meg az idei 11-ik felvasási estély, melyen ez uttal is szorongásig megtelt a terem hallgatósággal, kiknek sorában ott volt gróf Mailáth Gusztáv Károly püspök s a főrangú körök számos tagja. Az estélyt a Mária-ének-kar vegyeskara nyitotta meg „Popule mens” című kardallal nagy tetszés között, majd Ferenczi Ilona k. a. szavaltá el lelkes tapos között Dobainak „Magdolna” című költemé-nyét. A Mária énekkar énekel még egy dalt, mire dr. Szamosi János egyetemi tanár tartott nagy figyelemmel hallgatott felolvasást „A művészetek, a vallás, illetve egyház szolgálatában” cím alatt. A közönség zajos tapsal fejezte ki elismerését a tudós felolvasó iránt. A Mária-énekkar következett egy hangulat dallal, mely után Réffy Lajos egyetemi hallgató szavaltá el igen szépen „A keresztén” cz. költeményt. Az estélyt a Mária-énekkar vegyeskara fejezte be. Gróf Mailáth Gusztáv püspök szokott ékesszólásával érdekes beszédben közönte meg a közreműkö-dőknek az ügy iránt való érdeklődésüket és serkentette a közönséget az áldozatkészségre. A közönség a püspököt percekig tapsolta és éljenzte érdekes beszédjéért.

— **Országos törzskönyv.** Az OMGE. tudvalegileg országos törzskönyvet vezet az ország tényállatanyagáról. Ennek a törzskönyvnek kezelési költségeihez Tallián miniszter 2008 korona állam segélyt utalványozott.

— **A lótenyésztés fejlesztése.** Abany-Torna vármegye törvényhatósága felirt a kormányhoz, hogy a lótenyésztés érdekében az állam létesítsen csikó telepeket sa három éves csikókat azon nevelje. Ez egyaránt hasznára volna az államnak is, a tenyésztőknek is. Abany-Torna megye feliratát pártolós végett megküldötte a többi törvényhatóságnak, melyek közül már több magáévá tette a feliratban foglalt álláspontot.

— **A szociálisták tüntetése.** Budapestről írják: Vasárnap délután a szociálisták nagy felvonulást rendeztek Petőfi Sándor szobrához. Délután 3 óra tájban mintegy 10.000 szociálista gyűlt össze a Tisza Kálmán-téren, a honnan tömör sorokban vonultak a szoborhoz. Az Országos Kaszinó előtt a tömeg „Le a hamis kártyásokkal!” kiáltásban tört ki, majd tovább haladva, a Nemzeti Kaszinó ablakában Apponyi Albert gróf pillantott meg. Itt a tömeg pár percre megállapodott és „Le a csuhásokkal!” kiáltás kíséretében erősen megabcsugolták Apponyit; a tüntetésnek Apponyi távozása vetett csak véget. Innen a szoborhoz vonultak, a hol Bokányi megkoszorúzta a Petőfi-szobor hosszabb beszéd kíséretében, a melyben a szabadságot, az egyenlőséget és a testvérséget ünnepelte.

— **A merénylő Csáky gróf.** A szerencsétlen gróf Csáky Napoleonról, ki gyilkos merényletet követett el Mravenetz Amália asszony ellen, mint Bécsből jelentik, már most kétségtelenül megállapítható, hogy nem volt és nincs beszámítható állapotban. Az arisztokrácia több tagja jelentkezett a hatóságnál, hogy erőll bizonyoságot tegyen. Egy főúr, ki már régebben valami birtok eladási ügyben tárgyalt vele, annak idején úgy nyilatkozott egy barátja előtt, hogy gróf Csáky elmebeteg benyomást teszi. Bár jó anyagi helyzetben volt, kétségtelennek tartják, hogy költséges kedvtelerei is fokozták baját. Valósággal rajongott a művészetért és a művészeti tárgyakért. Egyszerien élt, de minden pénzt mű-tárgyakba fektette. Így például nem régiben 10.000 koronát adott egy ékszerdobozért. Lakása, mely szalonból és hálóból állott, valóságos múzeum volt telehalmozva a legrágább műtárgyakkal: képekkel, szobrokkal, perzsza szőnyegekkel, régiségekkel, valamint egyéb művészeti tárgyakkal. — A szerencsétlen gróf igen művelt ember. Jogot végzett és beszél a magyar és német nyelven kívül francziául, angolul és olaszul. Ezenkívül festgetett és kiváló zeneőr volt, aki szorgalmasan látogatta a színházakat, hangversenyeket és aki a zenevilág több előkelő tagjával benső baráti viszonyban volt. Az utóbbi napokban igen sok ékszertárgyat és műtárgyat vásárolt, aminek egy részét elajándékozta. — A rab-korházban csendesen viselkedik; teljesen apatikuss és megtört ember benyomását kelti. Egyedül van egy szobában és két rab áll a szolgálatára. Eddig visszautasított minden ételt. Minthogy ruhája, miközben a tömeg ránczígálta, elszakadt és más ruha nem volt kéznél, hamarjában rabruhát adott neki. Megtagad minden választ, úgy hogy a borzalmas tett még mindig homályban van. Midőssze csak annyit mondott, hogy Maravetnénét soha sem látta és nem ismerte. A szerencsétlenül járt urnó a körülményekhez képest jól érzi magát, úgy hogy megengedett, hogy anyját, férjét, fivérét és egy barátját meglátogathatják. A golyókat, mint már jelentettük, eltávolították a testből, de attól tartanak, hogy ruhadarabokat is sodort magával, ami azzal a veszéllyel fenyeget hogy

infecziálja a sebet. Még azt sem állapították meg bizonyossággal, vajjon a golyó megsértette-e a tüdőt.

— **Használt bányásinek megvételre** kerestetnek. Ajánlatok Szegő Ede ezimen Kolozsvárra kértnek.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar,** az fodorzo magunkéskétség Mauthner Udön és kir. udvari magkereskedésben Budapestben, Rottenhiller-utca 38. A özég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általános ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti és virágudonságoknak egész sorozatát is tartalmazza. 59 4—15

— **Egy tiszteességes,** már nem fiatal leány, ki a női ruha-varráshoz ért, előkelő urnához komornán ajánlkozik. Címe meg tudható a kiadókivatalba. 2—2.

— **Keresetük az „Ellenzék” kiadókivatalának a vezetésére egy kauzióval és megfelelő kvalifikációval bíró ember.** értekezhetni az „Ellenzék” szerkesztőségében.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

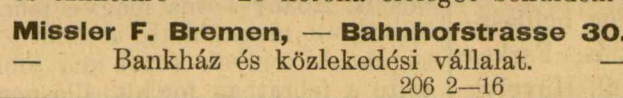
A helyzet.

1—1

1-1 214

A híres és közkedveltségnek örvendő K.-Impéri
RÉPÁTI SAVANYUVIZ
mindig friss töltésben kapható minden fűszerkereskedés
és vendéglőben. **Kizárólagos főrtktár**: Kolozsvárt,
Veress Károlynál, Dézma-utca 1 szám.
Telephon: 466 szám.

SCHEFFER D. SÁNDOR
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI-U. 3 SZ.

Gőz-, petroleum- és elektromos forgó ekék. (Mechwart szabad.) Petroleum és benzinmotorok és locomoblok (Bánki szabad.) Bánki benzinmotorokat raktáron tartunk Dénes és Sugár cégénél VI., Podmaniczky-u. 2. M. sz. 151.

Kolozsvári világítási és erőátviteli részvénytársaság.
Van der Velden Ede.

1-3 209

Szentegyház-u. 6 sz. (Status-palota). Telefon 430.
158 9—20

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9—10 szám a.
3 76—100

igazgat6,
Budapest, F6herczeg S6ndor-u. 30 B) II. e.